

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi**

Łódź, dnia listopada 2010 r.

**Pan
Edward PODZIŃSKI
Dyrektor
Fabryki Maszyn Introligatorskich
„INTROMA”
w Łodzi**

**LLO-4101-15-04/2010
P/10/047**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi przeprowadziła kontrolę w Fabryce Maszyn Introligatorskich „INTROMA”, zwanej dalej „przedsiębiorstwem” lub „FMI”, w ramach programu kontroli - „Realizacja prywatyzacji bezpośredniej przez wojewodów”, w latach 2007 – 2010 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 12 października 2010 r. – Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność przedsiębiorstwa w zakresie objętym kontrolą pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, w tym dotyczących jego działalności operacyjnej. Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia kontroli:

1. Przedsiębiorstwo do czasu zakończenia kontroli NIK nie zostało sprywatyzowane ani skomercjalizowane. Działania podejmowane przez organy przedsiębiorstwa od 2005 r. w celu jego sprywatyzowania, poprzez oddanie jego mienia do odpłatnego korzystania spółce pracowniczej nie zostały sfinalizowane, ponieważ przedsiębiorstwo z przyczyn od niego niezależnych nie posiadało tytułu prawnego do jednej z trzech zabudowanych nieruchomości gruntowych, będących w jego władaniu. W ocenie Izby, były dyrektor

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

przedsiębiorstwa, powołując się na wolę załogi FMI w sprawie prywatyzacji bezpośredniej przedsiębiorstwa, podejmował działania, których celem było sprywatyzowanie FMI, a zarazem przeciwdziałanie jego komercjalizacji. M.in. w tym celu podejmowane były, zdaniem NIK, niezasadne próby zrzeczenia się prawa do nieruchomości przy al. 1 Maja 57 na rzecz Wojewody Łódzkiego i Prezydenta Miasta Łodzi (mimo braku podstaw prawnych do takich działań), niezłożenie formalnego wniosku o prywatyzację oraz zaskarżenie do Sądu Okręgowego w Łodzi stanowiska Wojewody Łódzkiego o odmowie prywatyzacji przedsiębiorstwa. W ocenie NIK, przedsiębiorstwo z tego tytułu poniosło zbędne wydatki w wysokości 2.32 tys. zł. na skutek skierowania w 2008 r. a następnie wycofania w 2010 r. wniosku do Sądu Okręgowego o rozstrzygnięcie ww. sporu z Wojewodą Łódzkim. W ramach tych wydatków zapłacone zostały w 2008 r. i 2010 r. dwie faktury na kwotę 2.032,98 zł na rzecz kancelarii prawnej pełnomocnika przedsiębiorstwa, reprezentującego FMI przed sądem, mimo braku jakiegokolwiek pisemnej umowy zlecającej wykonywanie tej usługi prawnej.

W ocenie NIK, pisma byłego Dyrektora przedsiębiorstwa z kwietnia 2005 r. i sierpnia 2006 r. do Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, w sprawie zamierzonej prywatyzacji bezpośredniej, nie spełniały wymogów wniosku dyrektora i rady pracowniczej o prywatyzację przedsiębiorstwa. Wojewoda Łódzki ostatecznie w czerwcu 2008 r. odmówił prywatyzacji FMI z powodu nieuregulowanego stanu prawnego ww. nieruchomości. Ustalenia kontroli wskazują, że były dyrektor przedsiębiorstwa, wskutek braku w okresie od sierpnia 2006 r. do czerwca 2008 r. stanowiska Wojewody Łódzkiego w sprawie prywatyzacji przedsiębiorstwa, nie złożył Ministrowi Skarbu Państwa, w terminie do października 2006 r., wniosku o komercjalizację przedsiębiorstwa, do czego obligowały przepisy art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2006 r. o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz o zmianie innych ustaw². Wymagana dokumentacja dot. komercjalizacji przedsiębiorstwa została złożona przez Pana Dyrektora dopiero w maju 2010 r. w następstwie żądań organu założycielskiego (z sierpnia 2008 r.), spowodowanych interwencjami Ministerstwa Skarbu Państwa u Wojewody Łódzkiego.

2. Izba zauważa, że wyniki ekonomiczno – finansowe przedsiębiorstwa w latach 2007 – 2009 ulegały systematycznemu pogorszeniu. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i usług zmalały z 5.856 tys. zł w 2007 r. do 3.586 tys. zł w 2009 r. oraz do 1.444 tys. zł w I półroczu 2010 r., a zysk netto odpowiednio z 121 tys. zł w 2007 r. do 19

² Dz. U. Nr 107, poz.721

tys. zł w 2009 r. Uzyskanie w I półroczu 2010 r. zysku netto w wysokości 900 tys. zł było następstwem sprzedaży nieruchomości przy ul. Narutowicza 34 za cenę 1.650 tys. zł. Podejmowane działania polegające na szukaniu nowych rynków zbytu na własne produkty i oferowane towary nie spowodowały zwiększenia przychodów. Przedsiębiorstwo miało zapewnioną ciągłość finansowania działalności w formie kredytów bankowych, przy czym spadkowi przychodów ze sprzedaży towarzyszył stały wzrost zobowiązań krótkoterminowych z tytułu kredytów, wynoszący na koniec roku 2006 r. – 486 tys. zł, 2007 r. – 720 tys. zł, 2008 r. – 763 tys. zł, 2009 r. – 848 tys. zł.

Okresowo występowały trudności w bieżącym regulowaniu zobowiązań, wobec czego przedsiębiorstwo zapłaciło w latach 2007 – 2010 r. (I półrocze) odsetki za zwłokę w wysokości 40.322,95 zł, w tym na rzecz ZUS 17.127 zł i UMŁ 8.627,67 zł.

Uzyskane w latach 2007 – 2009 niewielkie zyski netto nie były przeznaczone na rozwój przedsiębiorstwa, lecz na fundusz nagród dla pracowników i na fundusz socjalny. W przedsiębiorstwie brak było regulaminu organizacyjnego przedsiębiorstwa, wymaganego przepisami art. 27 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych³.

3. Izba ocenia, jako niecelowe i niegospodarne działania Pana Dyrektora, polegające na zamiarze sprzedaży w marcu 2009 r. nieruchomości przy ul. Dowborczyków 12, a następnie rezygnację z tej sprzedaży już w kwietniu 2009 r. Z tego tytułu przedsiębiorstwo poniosło łącznie wydatki w wysokości 7.320 zł. NIK przyjmuje do wiadomości wyjaśnienia Pana Dyrektora, że zamiar sprzedaży nieruchomości przy ul. Dowborczyków 12 podjęty został po bezskutecznych trzech przetargach na sprzedaż nieruchomości przy ul. Narutowicza 34, zaś rezygnacja z tej transakcji nastąpiła na skutek wpływu w kwietniu 2009 r. oferty zakupu nieruchomości przy ul. Narutowicza 34 i jej ostatecznej sprzedaży. Izba ocenia jednak, że zamiar sprzedaży nieruchomości przy ul. Dowborczyków 12 stanowił zagrożenie dalszego funkcjonowania przedsiębiorstwa, ponieważ pozbawiłby je możliwości prowadzenia działalności produkcyjnej.
4. W ocenie NIK, zasadnym było podjęcie decyzji o sprzedaży w latach 2007-2009 maszyn i urządzeń za kwotę brutto 118.234,99 zł (117.849,10 zł netto), co pozytywnie wpłynęło na wynik finansowy przedsiębiorstwa w 2008 r. Sprzedaż dotyczyła środków trwałych w pełni umorzonych i odbywała się w trybie przetargów nieograniczonych. Stosownie do

³ Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 981 ze zm.

§ 28 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 października 1993 r.⁴, poza przetargiem zostały sprzedane środki trwałe za kwotę 9.377,99 zł.

5. NIK nie stwierdziła opóźnień ani zaniechań w działaniach przedsiębiorstwa dotyczących uregulowania stanu prawnego nieruchomości, chociaż przedsiębiorstwo uzyskało decyzje o nabyciu prawa wieczystego użytkowania dwóch nieruchomości gruntowych i naniesień budowlanych, dopiero w I półroczu 2005 r. Decyzja administracyjna potwierdzająca nabycie takich praw przez przedsiębiorstwo w odniesieniu do nieruchomości przy al. 1 Maja 57, ma być wydana do końca stycznia 2011r.
6. NIK negatywnie ocenia brak działań dyrektora w celu opracowania i zatwierdzenia, zgodnie z art. 10 pkt. 4 ww. ustawy z dnia 25 września 1981 r. o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego⁵, wieloletniego planu Przedsiębiorstwa. Perspektywy dalszej działalności FMI zostały zawarte w koncepcji działania i rozwoju przedsiębiorstwa, zaprezentowanej przez Pana Dyrektora w lutym 2009 r. komisji przeprowadzającej konkurs na stanowisko dyrektora przedsiębiorstwa. NIK przyjmuje do wiadomości wyjaśnienia Pana Dyrektora, że zaprezentowany tam program zdezaktualizował się wskutek kryzysu światowego w branży poligraficznej oraz w sytuacji odmowy organu założycielskiego dotyczącej prywatyzacji bezpośredniej. Kontrola ustaliła jednak, że program ten uległ również dezaktualizacji na skutek innego niż zakładane w ww. koncepcji przeznaczenia środków finansowych uzyskanych ze sprzedaży nieruchomości przy ul. Narutowicza 34. Kwota 1.650 tys. zł otrzymana z ww. transakcji w całość została wykorzystana na spłatę zobowiązań.
7. NIK zauważa, że Przedsiębiorstwo nie opracowało programu restrukturyzacji, chociaż w celu racjonalizacji kosztów dokonało w 2010 r. sprzedaży jednej z trzech nieruchomości będących w jego władaniu. Spowodowało to zmniejszenie kosztów o około 113 tys. zł rocznie. Ponadto, w związku ze znaczącym spadkiem przychodów, w celu obniżenia kosztów, zrestrukturyzowano zatrudnienie poprzez zmniejszenie stanu osobowego o 8 osób oraz zrezygnowano z powołania zastępcy dyrektora, co dało oszczędności około 33,5 tys. zł miesięcznie. W latach 2007–2009 przeciętna liczba zatrudnionych zmalała o 9 osób (z 41 osób w 2006 r. do 32 w 2009 r.). Stan ten osiągnięto na skutek zwolnienia 10 osób, w tym 4 z powodu przejścia na emeryturę, oraz nieprzyjmowania nowych pracowników. Średnioroczne wynagrodzenie rosło do 2008 r.

⁴ rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zasad organizowania przetargu na sprzedaż środków trwałych przez przedsiębiorstwa państwowe oraz warunków odstąpienia od przetargu (Dz. U. Nr 97, poz. 443 ze zm.)

⁵ Dz.U. z 1981r. Nr 24, poz.123 ze zm.

(z 3.255 zł w 2006 r. do 3.595 zł w 2008 r.). W 2009 r. średnioroczne wynagrodzenie wyniosło 2.828 zł.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny Najwyższa Izba Kontroli informuje, że zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie uwag i ocen zawartych w tym wystąpieniu.